

**Usmernenie Pamiatkového úradu SR k spracovaniu
dokumentácie
„Urbanisticko–historický výskum“**

Metodické usmernenie je interný materiál Pamiatkového úradu SR. Akceptovanie metodického usmernenia zo strany spracovateľov je jedným zo základných predpokladov kladného posúdenia odbornou–metodickou komisiou PÚ SR a vydania súhlasného vyjadrenia Pamiatkového úradu SR k posudzovanému materiálu.

Cieľom metodického usmernenia je zabezpečiť jednotný postup pri spracovaní odborného materiálu.

Pri spracovaní usmernenia boli použité podklady:

- Zákon NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona NR SR č. 479/2005 Z. z. (ďalej len „pamiatkový zákon“)
- Zásady ochrany pamiatkových území, Metodické usmernenie Ministerstva kultúry SR k § 29 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, vydané v auguste 2002
- Vyhláška MK SR č. 16/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu, (ďalej len „vyhláška“)
- Vyhláška MŽP SR č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii
- Usmernenie orgánov územného plánovania vo väzbe na § 29 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, uverejnené vo Vestníku MŽP SR, ročník X, 2002, čiastka 5, Časť III. „Stanoviská, správy a informácie, strana 87 a 88
- Zákon č. 479/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Európsky dohovor o krajine č.515/2005 Z. z. (EDoK)
- Medzinárodné dokumenty ICOMOS o ochrane kultúrneho dedičstva

Základné pojmy:

Pamiatková hodnota (§ 2 ods. 2 pamiatkového zákona) je súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany.

Pamiatkové územie (§ 2 ods. 4 pamiatkového zákona) je sídelný územný celok alebo krajinný územný celok sústredených pamiatkových hodnôt alebo archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ktorý je z dôvodu ich ochrany podľa tohto zákona vyhlásený za pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu.

Pamiatková rezervácia (§ 16, ods.1 pamiatkového zákona) je územie s uceleným historickým sídelným usporiadaním a s veľkou koncentráciou nehnuteľných kultúrnych pamiatok, alebo územie so skupinami významných archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ktoré možno topograficky vymedziť (ďalej len „PR“).

Pamiatková zóna (§ 17 ods.1 pamiatkového zákona) je územie s historickým sídelným usporiadaním, územie kultúrnej krajiny s pamiatkovými hodnotami alebo územie s archeologickými nálezmi a archeologickými náleziskami, ktoré je možno topograficky vymedziť (ďalej len „PZ“).

Ochrana pamiatkového fondu (§ 2 ods. 7 pamiatkového zákona) je súhrn činností a opatrení zameraných na identifikáciu, výskum, evidenciu, zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu kultúrnych pamiatok a pamiatkových území.

Základná ochrana pamiatkového územia (§ 29 ods. 1 pamiatkového zákona) je súhrn činností a opatrení, ktorými orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy v spolupráci s vlastníkmi nehnuteľností zabezpečujú zachovanie pamiatkových hodnôt v území, ich dobrý technický, prevádzkový a estetický stav, ako aj vhodný spôsob využitia jednotlivých stavieb, areálov alebo urbanistických súborov a vhodné technické vybavenie pamiatkového územia.

Pamiatkový výskum (§ 35 ods.1, ods. 2, ods. 3 pamiatkového zákona) je odborná činnosť zameraná na získavanie poznatkov o kultúrnych pamiatkach, **pamiatkových územiach**, archeologických nálezoch a o archeologických náleziskách. Vykonáva sa na prípravu obnovy a reštaurovania kultúrnych pamiatok, na vypracovanie **zásad ochrany pamiatkových území** a vedecké a dokumentačné účely. Výskum môže vykonávať len fyzická osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou v príslušnom odbore, na základe osvedčenia vydaného ministerstvom kultúry. (V § 35 písm. c) ods. 4 pamiatkového zákona je uvedená osobitná odborná spôsobilosť v odbore urbanisticko—historický výskum)

Zásady ochrany pamiatkového územia (§ 29 ods. 2 pamiatkového zákona) sú dokumentom na vykonávanie základnej ochrany, ktoré vypracúva krajský pamiatkový úrad, alebo osoba oprávnená podľa § 35 ods. 3 zákona – teda osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou v príslušnom odbore, na základe osvedčenia vydaného Ministerstvom kultúry SR.

Krajina

je časť územia, tak ako ju vnímajú ľudia, ktorej charakter je výsledkom činností a vzájomného pôsobenia prírodných alebo ľudských faktorov

Ochrana krajiny

sú činnosti smerujúce k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity

O výskume všeobecne:

Urbanisticko–historický výskum sa spracováva pre potrebu poznania pamiatkových hodnôt územia a pre spracovanie zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia (ďalej len „zásady“). Pamiatkové hodnoty sú dané urbanistickým a stavebno–historickým vývojom územia, polohou sídla v krajinnej konfigurácii, urbanistickým riešením, objemovou skladbou, panorámou, siluetou, hodnotou jednotlivých architektur, technických pamiatok, zelene, atď. Pri spracovávaní urbanistického a stavebného vývoja je potrebné pracovať aj s čiastkovými architektonicko–historickými a umelecko–historickými výskumami jednotlivých objektov, prípadne blokov, archívny výskumami so zapracovaním výsledkov archeologických výskumov a predpokladaných archeologických nálezísk.

Návrh zásad nie je možné spracovať bez analýzy historických a pamiatkových hodnôt územia, teda bez urbanisticko–historického výskumu. Návrh zásad stručne sumarizuje výsledky výskumu, v ktorom sú zadefinované pamiatkové hodnoty územia. Pri spracovaní návrhu zásad je potrebné rozlišovať špecifiká územia, či ide o sídlo mestského, vidieckeho alebo špeciálneho charakteru (napr. kultúrna krajina s technickými dielami, archeologická lokalita a pod.) s konkrétnou charakteristikou vývoja osídlenia a zástavby (poľnohospodárska, kúpeľná, výrobná, hutnícka, banícka, obdobie socialistického realizmu, a v ďalšom čase je aktuálna aj novodobá architektúra druhej polovice XX. stor. ...).

V § 7 ods. 5 a ods. 6 vyhlášky je uvedený **obsah dokumentácie urbanisticko–historického výskumu**:

- a) základné údaje o území
- b) údaje o zadaní a spracovaní výskumu
- c) údaje o územnoplánovacej dokumentácii, podkladoch, prameňoch a použitej literatúre
- d) historický a urbanisticko–architektonický vývoj územia
- e) charakteristiku pamiatkových hodnôt územia a odôvodnenie jeho ochrany
- f) návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia
- g) parcelné vymedzenie hraníc územia podľa aktuálnej katastrálnej mapy
- h) grafickú a fotografickú dokumentáciu skúmaného územia.

Na § 7 ods. 5 písm. f) návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia priamo nadväzuje § 7 ods. 6 písm. a) až k) vyhlášky, kde je uvedený obsah požiadaviek, ktoré má návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia obsahovať (ďalej len „návrh zásad“).

Základným predpokladom pre vypracovanie dokumentácie výskumu je podrobné vizuálne **získanie poznatkov o území** a ďalej uvedené podklady. U veľkých území odporúčame plochu rozdeliť na sektory prípadne bloky, ktoré je potrebné z dôvodu prehľadnosti jasne vymedziť, označiť a zakresliť do samostatného výkresu – katastrálnej mapy.

Podkladmi výskumu sú najmä:

- návrh na vyhlásenie pamiatkového územia a doklad o vyhlásení
- výpis z ÚZPF
- aktuálna katastrálna mapa
- územnoplánovacia dokumentácia (súčasná aj historická)
- historické mapy a historické katastrálne mapy
- ortofotomapy a letecké fotografie (súčasná a historická)
- mapa reliéfu
- 3D modely urbanistickej štruktúry a krajiny (virtuálne, reálne modely)
- historické pôdorysy a veduty,
- historické fotografie a pohľadnice
- kultúrno–historické, sociologické, krajino–ekologické štúdie a analýzy

- historicko-architektonické výskumy objektov
- archeologické výskumy
- archívne dokumenty
- historické pramene
- ďalšia dostupná dokumentácia - staršie urbanistické výskumy (napr. zásady pamiatkovej starostlivosti)

Terénny obhliadkový výskum v rámci charakteristiky širších vzťahov zamerať na:

- situovanie pamiatkového územia,
- jeho prírodné a urbanistické prostredie,
- konfiguráciu terénu,
- vodné toky a plochy ovplyvňujúce charakter pamiatkového územia,
- ďalšie špecifické javy prostredia, v ktorom sa nachádza.

V rámci výskumu samotného pamiatkového územia zamerať sa na všetky jeho **základné charakteristické črty**, najmä na:

- pôdorysnú schému,
- parceláciu,
- charakter a štruktúru zástavby vrátane slohového zastúpenia,
- objemovú skladbu zástavby,
- výškové zónovanie a urbanistické priestorové vzťahy najmä dominant,
- strešné roviny,
- charakteristické druhy architektúr (po typologickej stránke) výtvarné prvky,
- drobnú architektúru,
- zeleň - postavenie zelene v jednotlivých etapách vývoja urbanistickej štruktúry sídla,
 - pomenovanie jednotlivých slohových etáp,
 - popis jestvujúceho systému zelene,
 - priehľady, pohľady, výšková gradácia,
 - kompozičné väzby, vzťahy, danosti územia,
 - prevádzkovo – funkčné vzťahy,
 - makroštruktúra, mikroštruktúra zelene,
 - vyhodnotenie pamiatkových hodnôt zelene, a odôvodnenie jej ochrany
- vodné plochy a toky,
- iné.

Zmapovať jednotlivé **druhy architektúry** (tie, ktoré sa významnou formou podieľajú na vzhľade pamiatkového územia):

- profánna architektúra
- sakrálna (kostoly, kaplnky...),
- technické stavby (mosty, komíny priemyselných stavieb a kotolní) a priemyselné stavby

Zmapovať **funkčné využitie územia aj** objektov:

- funkcie územia: strategická, správna, hospodárska, politická, kultúrna
- funkcie objektov: objekty kultúry a osvetly, administratíva, vybavenosť, hospodárske stavby a pod.

Stavby vyhodnotiť a posúdiť z hľadiska pamiatkových hodnôt a ich významu, ako aj z aspektu stavebného materiálu (prevažujúci stavebný materiál v území) a stavebno-technického stavu (jednotlivé kategórie stavebno-technického stavu sú uvedené v legende Výkres stavebno-technického stavu objektov).

V rámci výskumu je možné spracovať inventarizáciu pamiatkových hodnôt jednotlivých objektov, ktorá pomôže pri spracovaní návrhu zásad a vypracovávaní podrobných pokynov k ich obnove (toto odporúčanie sa k spracovaniu dokumentácie výskumu ani návrhu zásad nevyžaduje).

Pri spracovaní výskumnej dokumentácie zamerat' sa na:

1. doplňujúci archívny výskum (doplniť - konkretizovať),
2. výsledky realizovaných archeologických výskumov a predpoklad archeologických nálezísk na danom území (doplniť - konkretizovať),
3. analýzu historickej zelene,
4. charakteristiku komunikačného systému v území aj v širších vzťahoch,
5. vyhodnotenie technickej infraštruktúry vo vzťahu k pamiatkovému územiu.

K vymedzeniu skúmaného pamiatkového územia je potrebné zabezpečiť aktuálnu vektorovú katastrálnu mapu resp. kópiu aktuálnej katastrálnej mapy s vyznačením dátumu vyhotovenia skutkového stavu a vydavateľa.

Zistené zmeny číslovania parciel oproti číslam uvedeným vo vyhláske, ktorou bolo pamiatkové územie vyhlásené (zmeny vykonané katastrálnym úradom prečíslovaním prípadne delením parciel) je nutné skonštatovať a konkrétne uviesť v ďalšom texte pod písmenom G.

Súčasťou spracovanej výskumnej dokumentácie bude **aktuálna fotodokumentácia.**

Dokumentácia urbanisticko-historického výskumu obsahuje textovú časť, grafickú dokumentáciu a fotografickú dokumentáciu.

TEXTOVÁ ČASŤ

A. Základné údaje o území

- A.1. Názov pamiatkového územia (pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny, ďalej len PR, PZ) podľa vyhlásenia
- A.2. Názov obce, mesta podľa základnej územnej jednotky (skratka ZUJ) a katastra, alebo katastrov, v ktorom sa PR alebo PZ nachádza. (Údaj je dôležitý najmä pre PZ krajinného a vidieckeho charakteru, kde PZ nie je totožná so ZUJ - osady a lazy a pod.)
- A.3. Orgán, ktorý pamiatkové územie vyhlásil, dátum vyhlásenia, číslo uznesenia alebo nariadenia vlády pri PR; číslo vyhlášky, nariadenia alebo rozhodnutia, ktorou kompetentný orgán PZ vyhlásil

B. Údaje o zadaní a spracovaní výskumu

- B.1. Požiadavka a dôvod realizácie urbanisticko - historického výskumu
- B.2. Údaje o zadaní a spracovaní dokumentácie urbanisticko-historického výskumu
Požiadavka mesta, obce, alebo vlastná aktivita krajského pamiatkového úradu z dôvodu prípravy spracovania územno-plánovacej dokumentácie. Spôsob zadania (objednávka, alebo iné), rozsah vykonania a spôsob spracovania výskumu.

C. Údaje o územnoplánovacej dokumentácii, podkladoch, prameňoch a použitej literatúre

- C.1. Prehľad platných územnoplánovacích dokumentácií a štúdií s uvedením ich právoplatnosti (názov materiálu, spracovateľ, rok spracovania, kto dokumentáciu odsúhlasil, dátum správoplatnenia)
- C.2. Mapové podklady (katastrálne mapy v mierke podľa veľkosti sídla, historické mapy)
- C.3. Staršie prieskumy a výskumy, archeologické výskumy územia

C.4. Archívne materiály

C.5. Literatúra a ďalšie pramene

D. Historický a urbanisticko-architektonický vývoj územia

D.1. Stručný historický (heslovitý) a stavebný vývoj, s rozhodujúcimi významnými dátumami – rokmi, ktoré sa viažu k premenám štruktúry

D.2. Zásadné urbanistické vývojové etapy územia (v prípade, že ide o časť sídla, je potrebné uviesť súvislosť vo vývoji celku)

Ako príloha môžu byť priložené grafické schémy jednotlivých etáp vývoja sídla.

Pri spracovaní vychádzať z dostupných archívnych materiálov, literatúry, výsledkov archeologických výskumov a ďalších prameňov.

E. Charakteristika pamiatkových hodnôt územia

Kapitola popisuje status quo v území, popisuje pozitívne aj negatívne javy, prvky a zásahy v pamiatkovom území. (výkres Stavebno-technický stav)

Podľa § 7 ods. 6 vyhlášky MK SR č. 16/2002, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu, návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia obsahuje **najmä** požiadavky:

- a) na primerané **funkčné využitie územia** rešpektujúce **hodnoty územia a pamiatok nachádzajúcich sa na tomto území**
- b) na zachovanie, údržbu a regeneráciu **historického pôdorysu** vo vzťahu k pamiatkam a hodnotám územia
- c) na zachovanie hodnotnej **objektovej skladby**
- d) na zachovanie **výškového a hmotovo-priestorového usporiadania objektov**
- e) na zachovanie **prvkov uličného interiéru a uličného parteru**
- f) na zachovanie **charakteristických pohľadov a priehľadov**
- g) na zachovanie **siluety a panorámy**
- h) na zachovanie a prezentáciu prípadných **archeologických nálezísk** a na ich začlenenie do organizmu sídla alebo územia
- i) na zachovanie, ochranu a regeneráciu **historickej zelene a ďalších kultúrnych hodnôt a prírodných hodnôt** územia
- j) na návrh opatrení na záchranu, obnovu a vhodné funkčné využitie pamiatkového územia, najmä návrh na prípadnú zmenu ochrany alebo rozšírenie ochrany územia
- k) na grafické zobrazenie návrhu zásad v mape v mierke 1:1000, prípadne aj mapu širších vzťahov v mierke 1:5000

Z uvedeného vyplýva charakterizovanie jednotlivých druhov pamiatkových hodnôt skúmaného územia:

I. PAMIATKOVÉ HODNOTY ÚZEMIA HMOTNEJ POVAHY

- **OBRAZ KRAJINY (reliéf terénu, vodné plochy, prírodné prvky) – charakteristické pohľady**
Obraz sídla v krajine, konfigurácia terénu, hodnotné diaľkové pohľady v rámci krajiny - z prístupových ciest, železnice atď., ale aj v interiéri sídla.
- **VONKAJŠÍ OBRAZ ÚZEMIA – panoráma, silueta**
- **VNÚTORNÝ OBRAZ ÚZEMIA – priestorová štruktúra (výškové a hmotovo-priestorové usporiadanie objektov)**

hmotová skladba zástavby - charakterizujeme najmä počet podlaží (a ich absolútna výška) a tvar, sklon a orientáciu striech. Porovnávame úroveň terénu s úrovňou podlahy prízemnia.

strešná krajina - výšky ríms a hrebeňov striech, tvary striech, komíny, vikiere, krytina, farebnosť.

- **FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA**

z pohľadu zachovania funkcie, ktorú chránené územie plní ako aj objekty nachádzajúce sa v ňom

- **HISTORICKÝ PÔDORYS**

Pôdorysnú štruktúru sídla Základom sú pôdorysné línie námestí, ulíc, a ďalších komunikácií. **Pôdorys** (nepravidelný, pravidelný) **a jeho základné zložky** (kompozičná os, námestie - tvar, veľkosť, zástavba; uličná sieť - diaľkové komunikácie, okružné ulice, hradbová ulička, domová parcela; opevnenie, predmestia, architektúra - obytné budovy, sakrálne budovy, verejné budovy).

Parcelácia (parcelácia intravilánu, parcelácia extravilánu – väzba na okolitú krajinu) - rozsah zachovania pôvodnej parcelácie. Charakterizuje ju hustota, smer, tvar a priečne delenie parciel.

Pôdorysná skladba zástavby zahŕňa v sebe umiestnenie (polohu) jednotlivých objektov vo vzťahu k parcele ako celku, vo vzťahu k susedným objektom (pravidelnosť radenie, vzájomné rozostupy), vo vzťahu k verejným komunikáciám či priestoru (orientácia stavieb). Zahŕňa tiež charakter usporiadania parcely čo do skladby jednotlivých objektov či usadlostí a tiež mieru zastavanosti parcely.

- **OBJEKTOVÁ SKLADBA ÚZEMIA (kompozícia)**

Charakteristika spôsobu zástavby, hmotová skladba, urbanistická kompozícia, rozsah zachovania historickej štruktúry.

- **dominanty a akcenty– celouzemné a miestne**

Existencia a kompozícia dominant je pre každé územie charakteristická a umožňuje jeho identifikáciu v diaľkových pohľadoch. Najčastejšie ide o dominanty vertikálne, vežovité.

Dominanty a výškové zónovanie blokov zástavby, analýza základných hodnotných kompozičných princípov.

- **system opevnenia**

System opevnenia, jeho vývojové etapy (pri vidieckych sídlach system tradičného využitia pozemkov v okrajových polohách sídla prípadne s väzbou na polia, na prírodné prostredie).

- **priestory (námestia, ulice, voľné plochy) - Charakteristické priehľady**

- **zástavba**

Architektonické, umelecko-historické a výtvarné hodnoty objektov pamiatkového územia (stručné charakteristiky, so slohovým zatriedením, príp. datovaním). U novej architektúry poukázať na jej kvality, prípadne nekvalitu vo vzťahu k pamiatkovým hodnotám, so záverečným zhodnotením špecifik vytvárajúcich osobitosť sídla. (výkres stavebno-technického stavu)

Kategorizácia nehnuteľností (stavby, pozemky, zeleň, ...) v pamiatkovom území:

1. **NKP**, na uvedené objekty sa vzťahuje § 27, § 28 a § 32 pamiatkového zákona (v texte uviesť ich charakteristiku, odporúča sa prehľad objektov doložiť tabuľkovou formou v textovej prílohe)
 2. **nehnutelnosti vytipované na vyhlásenie za NKP** (rovnako ako NKP)
 3. **nehnutelnosti s pamiatkovou hodnotou**, u ktorých je potrebné konkretizovať pamiatkovú hodnotu (napr. hmota, fasáda, parter, strecha, a pod.)
 4. **nehnutelnosti rešpektujúce pamiatkové hodnoty územia** (prevládajúca hodnota § 29 ods. 3 zákona napr. historická uličná čiara, ...)
 5. **objekty nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia** (uviesť v čom)
 6. **pamätihodnosti obce** (podľa pamiatkového zákona)
 7. **ostatné objekty nachádzajúce sa na pamiatkovom území** (dočasné objekty a pod.)
- **ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ a miesta pod zemou ako pozostatky zaniknutých stavieb (napr. historické chodby, pivnice)**
Prehľad archeologických nálezísk s ich stručnou charakteristikou a upozornenie na predpokladané miesta archeologických nálezov staršieho osídlenia.
 - **HISTORICKÁ ZELEŇ, plochy záhrad a parkov**
Štruktúra zelene v pamiatkovom území - charakteristika súčasného stavu zelene, jej postavenia v urbanistickej štruktúre pamiatkového územia, genéza vývoja.
 - zeleň v jednotlivých etapách vývoja urbanistickej štruktúry predmetného územia
 - jednotlivé slohové etapy (v náväznosti na výkres slohovej analýzy)
 - popis jestvujúceho systému zelene
 - priehľady, pohľady, výšková gradácia
 - kompozičné väzby, vzťahy a danosti územia
 - prevádzkovo – funkčné vzťahy
 - makroštruktúra a mikroštruktúra zelene
 - vplyv údržby (väzba na výkres stavebno-technického stavu)
 - **PRVKY ULIČNÉHO INTERIÉRU A ULIČNÉHO PARTERU**
drobná architektúra, fasády objektov, výklady, plochy ulíc a námestí (povrchy komunikácií), reklama, oplotenie, osvetlenie a pod.

II. PAMIATKOVÉ HODNOTY ÚZEMIA NEHMOTNEJ POVAHY

- **Kultúrne hodnoty** - genius loci, topografické miestne názvy (súpis pôvodných názvov hlavných a dôležitých námestí a ulíc), vývojový význam (v dejinách urbanizmu), historická tradícia (historické udalosti), kultúrna tradícia (významné osobnosti), správna tradícia

VYHODNOTENIE PAMIATKOVÝCH HODNÔT ÚZEMIA A ODÔVODNENIE JEHO OCHRANY

Zhrnutie, vyhodnotenie a odôvodnenie zachovania a pamiatkovej ochrany na základe charakteristiky pamiatkových hodnôt územia.

F. Návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia

Cieľom je stanoviť požiadavky na optimálny spôsob ochrany, obnovy, využitia a prezentácie pamiatkového fondu a vypracovať materiál, ktorý bude podkladom na spracovanie Zásad ochrany, obnovy a prezentácie pamiatkového územia.

Pri spracovaní návrhu zásad je nevyhnutná komunikácia a spolupráca spracovateľa s príslušným KPÚ.

Hlavné zásady urbanisticko-architektonického riešenia ochrany, revitalizácie a prezentácie hodnôt pamiatkového územia vychádzajú z výsledkov analýz urbanisticko-historického výskumu, stavebného vývoja a miery zachovania pamiatkového fondu. Tieto požiadavky navrhujú zásadný prístup k regenerácii, obnove a prezentácii pamiatkového územia.

Pri návrhu požiadaviek je vhodné formulovať i alternatívne riešenie.

- a) Pri nenarušenej kompaktnej zástavbe je zásadnou požiadavkou maximálna miera zachovania pôvodnej historickej štruktúry a urbanistickej koncepcie sídla, prípadne jeho časti len s predpokladanými bodovými korekciami, ak je to nutné.
- b) Pri čiastočne narušenej urbanistickej štruktúre je odporúčané regenerovať územie s určitým podielom novostavieb podriadených historickej štruktúre.

Návrh zásad obsahuje textovú časť, grafickú časť a fotodokumentáciu.

TEXTOVÁ ČASŤ

a) Požiadavky na primerané funkčné využitie územia rešpektujúce hodnoty územia a pamiatok nachádzajúcich sa na tomto území

Stanovenie optimálnych proporcií a hierarchií funkčných náplní v historickom priestore so zameraním na bývanie, vybavenosť, administratívu - pracoviská, rekreáciu a turistický ruch.

Požiadavky na riešenie dopravy (komunikačné ťahy, parkoviská, pešie zóny atď.), vo vzťahu k ochrane a prezentácii pamiatkových hodnôt územia.

Požiadavky na regeneráciu pamiatkového územia a životného prostredia (ovzdušie, zeleň, vodné toky, hlučnosť, domový odpad a jeho likvidácia, verejné hygienické zariadenia – ak majú tieto dopad na pamiatkové hodnoty územia, na ich regeneráciu a prezentáciu).

b) Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu vo vzťahu k pamiatkam a hodnotám územia

Požiadavky na zachovanie a ochranu historickej pôdorysnej schémy, verejných priestranstiev, námestí, hlavných a vedľajších uličných priestorov, uličných čiar (vychádzať zo špecifík historických priestorov „génia loci“, s určením základnej koncepcie ich regenerácie), prípadne rehabilitácia bodovo narušenej, nie však rekonštrukcia zaniknutej. Požiadavka na zachovanie a ochranu historickej parcelácie (rehabilitácia bodovo narušenej, ale nie reštitúcia zlikvidovanej).

Rezervné plochy a plochy po asanácii objektov vymenovať podľa parcelných čísel s presným vymedzením hranicami parciel v grafickej prílohe so značením R1 - RX. V texte stanoviť podmienky a možnosti novej výstavby vyplývajúce z kompozičných vzťahov k pôvodnej historickej zástavbe, čo sa týka hmotovej a priestorovej skladby, výškového zónovania a funkčného využitia. Výškové limity pre novú výstavbu stanovovať v metroch, prípadne výškami ríms susedných objektov.

c) Požiadavky na zachovanie hodnotnej objektivej skladby

- Požiadavka na ochranu charakteru tradičnej skladby zástavby (napr. bloková, radová, solitérna pri jednotlivých typoch sídiel), resp. požadovať rešpektovanie spôsobu zástavby pri novostavbách
- Požiadavka na zachovanie a ochranu historických **dominánt** a kompozície výškového zónovania sídla, a prípadné odporúčanie korekcií v prospech eliminácie narušených vzťahov

- Požiadavky na zachovanie, ochranu a prezentáciu systému **opevnenia** (nie je cieľom komplexná dostavba zaniknutých častí opevnenia, avšak má tu byť stanovená požiadavka aspoň náznakovej prezentácie opevnení v tých situáciách, kde to štruktúra umožňuje – napr. v priestore ulíc, námestí prezentovať časti brán....)
- Požiadavka na zásady diferencovaného prístupu pri ochrane, obnove a údržbe **objektov** v pamiatkovom území pre:
 1. **NKP**, na uvedené objekty sa vzťahuje § 27, § 28 a § 32 pamiatkového zákona (v texte uviesť ich charakteristiku, odporúča sa prehľad objektov doložiť tabuľkovou formou v textovej prílohe)
 2. **nehnutelnosti vytipované na vyhlásenie za NKP** (rovnako ako NKP)
 3. **nehnutelnosti s pamiatkovou hodnotou**, u ktorých je potrebné konkretizovať pamiatkovú hodnotu (napr. hmota, fasáda, parter, strecha, a pod.)
 4. **nehnutelnosti rešpektujúce pamiatkové hodnoty územia** (prevládajúca hodnota § 29 ods. 3 zákona napr. historická uličná čiara, ...)
 5. **objekty nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia** (uviesť v čom)
 6. **pamätihodnosti obce** (podľa pamiatkového zákona)
 7. **ostatné objekty nachádzajúce sa na pamiatkovom území** (dočasné objekty a pod.)
 8. NKP, ktoré sú navrhnuté na zrušenie pamiatkovej ochrany, podľa § 20 pamiatkového zákona
- Potrebné je stanoviť individuálne požiadavky a prístup k jednotlivým kategóriám stavieb pri ich ochrane, údržbe, obnove a prezentácii v zmysle zákona a vyhlášky. Vytipovať objekty s potrebou úprav s cieľom zlepšenia stavu pamiatkového fondu a prinavrátania pôvodných hodnôt historickému urbanistickému celku. Tabuľkové zoznamy jednotlivých kategórií objektov doložiť v textových prílohách.

d) Požiadavky na zachovanie výškového a hmotovo-priestorového usporiadania objektov

Požiadavky na zachovanie výškového zónovania jednotlivých objektov a ucelených štruktúr., Požiadavky na zachovanie charakteru stavebných hmôt v exponovaných polohách., Ochrana strešnej roviny ako piatej fasády - výšky ríms, výšky hrebeňov striech, sklonu striech, komínov a iných prvkov pri využívaní podkrovi (určenie charakteristických typov striech a ich uplatnenie pri regenerácii - možnosti zmien tvarov striech, použité vikierov, strešných okien, odporúčané materiály na krytinu)

e) Požiadavky na zachovanie prvkov uličného interiéru a uličného parteru

Požiadavka na ochranu **typických prvkov prostredia** (ploty, predzáhradky, malá architektúra, dlažby, fontány, plastiky, pútače, lavičky a iný mobiliár, typické architektonické prvky objektov pre konkrétne pamiatkové územie, príp. vytypovať ako predmet ochrany ojedinelé architektonické prvky, ktoré sa už bežne nevyskytujú)

Požiadavky na zachovanie pôvodných stavebných materiálov a pre výber a použitie, na základe historicky používaných materiálov v danom prostredí, určiť požiadavky pre výber a aplikáciu klasických prípadne z hľadiska pamiatkových hodnôt vhodných nových stavebných materiálov.

Požiadavky na zachovanie, ochranu, obnovu a údržbu pamiatkových a výtvarných hodnôt drobnej architektúry a výtvarných diel dotvárajúcich prostredie pamiatkového územia.

Požiadavka nasvetlenia - iluminácie historických priestorov a budov, slávnostné a príležitostné osvetlenie, nutné komunikačné osvetlenie (určenie typov nasvietenia a materiálu svietidiel)

Požiadavky pre riešenie infraštruktúry vrátane jej technických zariadení (elektro, plyn, kúrenie, káblové rozvody, telefón, voda, kanalizácia, možnosti umiestnenia antén pre GSM). Poukázať na požiadavku výnimiek z platných noriem vzhľadom na ochranu pamiatkového územia ako aj jednotlivých NKP (napr. neumiestňovať rozvodné skrine na fasádach objektov a odstránenie nevhodných povrchových rozvodov). Zhodnotiť predpokladaný zásah do susedných objektov, resp. do prostredia v súvislosti s osádzaním technických zariadení súvisiacich s ilumináciou, stanoviť požiadavky na eliminovanie ich negatívneho zásahu do prostredia.

f) Požiadavky na zachovanie charakteristických pohľadov a priehľadov

g) Požiadavky na zachovanie siluety a panorámy

Požiadavka na zachovanie a ochrana siluety, panorámy územia v kontexte s krajinou a pohľadových uhlov z jednotlivých dôležitých priestorov pre pamiatkové územie. Potrebné je túto požiadavku uplatniť aj pri pohľadoch z pamiatkového územia smerom von na okolitú krajinu.

h) Požiadavky na zachovanie a prezentáciu prípadných archeologických nálezísk a na ich začlenenie do organizmu sídla alebo územia

určiť spôsob ochrany, údržby a prípadne stanoviť potrebu a rozsah prezentácie

i) Požiadavky na zachovanie, ochranu a regeneráciu historickej zelene a ďalších kultúrnych hodnôt a prírodných hodnôt územia

Požiadavky na zachovanie, ochranu, obnovu a údržbu historickej zelene (zeleň uličných interiérov, parkové dispozície, zeleň dvorov a záhrad, sadovnícke úpravy areálových komplexov, ostatná zeleň pamiatkového územia). Navrhnuť koncepčný prístup k riešeniu zelene vo vzťahu k urbanistickým štruktúram, po odbornom posúdení, na zachovanie a údržbu jestvujúcej zelene a návrh novej výsadby. Tabuľkový prehľad jednotlivých plôch doložiť do textových príloh.

Rozdelenie zelene podľa kategórií:

- Plochy historickej zelene - NKP,
- Plochy zelene navrhnuté na zápis,
- Plochy zelene s pamiatkovou hodnotou, prípadne s inou kvalitou
- Plochy ostatnej zelene
- Plochy navrhovanej zelene

j) Návrh opatrení na záchranu, obnovu a vhodné funkčné využitie pamiatkového územia, najmä návrh na prípadnú zmenu ochrany alebo rozšírenie ochrany územia

Prezentácia pamiatkového fondu územia - zhodnotenie súčasného stavu prezentácie, podpora vedenia a evidencie pamätihodností, iniciatíva informovania verejnosti, využitie a sprístupnenie jednotlivých prvkov pamiatkového fondu, priebežná propagácia, aktivizácia a zapojenie obyvateľstva do projektu regenerácie pamiatkového územia.

k) Grafické zobrazenie návrhu zásad v mape v mierke 1:1000, prípadne aj mapu širších vzťahov v mierke 1:5000

Zoznam výkresov, ktoré tvoria súčasť grafickej prílohy.

Je nutné použiť aktuálny mapový podklad, s presným označením druhu mapy, mierky, dátumu stavu polohopisu a vydavateľa. Každý výkres musí byť opatrený rozpiskou s uvedením názvu pamiatkového územia, názvom výkresu, mierkou, menom spracovateľa, dátumom spracovania a číslom výkresu. Výkres musí obsahovať jasnú a jednoznačnú legendu použitých značení.

Výkres širších vzťahov (M 1: 10 000, 1: 5000 - podľa veľkosti sídla)

- s vyznačením hranice pamiatkového územia
- s vyznačením hranice jeho platného, prípadne navrhovaného ochranného pásma
- s vyznačením chránených panoramatických diaľkových pohľadových uhlov, rovnako aj z priestorov interiéru pamiatkového územia na krajinný obraz

Výkres návrh zásad ochrany pamiatkového územia (M 1:1000 - podľa veľkosti sídla), ktorý musí obsahovať:

- hranicu pamiatkového územia
- hranicu ochranného pásma pamiatkového územia
- návrh zmeny hraníc pamiatkového územia
- vyznačenie hodnotného urbanistického priestoru
- vyznačenie narušeného urbanistického priestoru, ktorý je nutné upraviť
- vyznačenie NKP
- vyznačenie NKP navrhnutých na zrušenie pamiatkovej ochrany
- vyznačenie objektov vytypovaných na zápis do ÚZPF
- vyznačenie objektov s pamiatkovou hodnotou, v texte je potrebné ju konkretizovať (strecha, fasáda, priečelie, parter..)
- vyznačenie nehnuteľnosti rešpektujúce pamiatkové hodnoty územia
- vyznačenie nehnuteľnosti nerešpektujúce pamiatkové hodnoty územia
- vyznačenie miestnych pamätihodností
- ostatné objekty
- navrhované úpravy objektov: parterov, fasád, podlažnosť objektov, striech
- rezervné plochy s ich číselným značením
- plochy zelene podľa legendy
- archeologické lokality zapísané a evidované
- stavebná uzávera
- významné pohľady v interiéri pamiatkového územia nutné zachovať
- chránené výškové a hmotové dominanty
- prípadne ďalšie špecifické prvky odporúčané na ochranu

Výkres vymedzenia pamiatkového územia s čitateľne vyznačenou parcelnou sieťou a parcelnými číslami (M 1:1000 alebo podľa veľkosti sídla) s vyznačenou hranicou pamiatkového územia

G. Parcelné vymedzenie hraníc pamiatkového územia podľa aktuálnej katastrálnej mapy

Textový popis hranice z východzieho bodu, presne určeného, po hraniciach parciel (v prípade komunikácií, prípadne vodných tokov je možné tieto pretínať spojnicou medzi zadanými bodmi). Popis vychádza z „Inštrukcie na využívanie katastra nehnuteľností“ vydaný Úradom geodézie, kartografie a katastra SR v roku 1994 a „Smernice na ostatné úlohy katastra nehnuteľností“ S74.20.73.49.00 vydanéj Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 1999.

Pokiaľ je popis hranice vypracovaný kvalitne a dostatočne už vo vyhlásení pamiatkového územia, alebo opravený, prípadne doplnený v rámci revízie pamiatkového územia, je postačujúce prevziať ho. Popis je nutné skontrolovať!

Parcelné vymedzenie hraníc ochranného pásma

Vymedziť územie právoplatného ochranného pásma.

H. Grafická a fotografická dokumentácia skúmaného územia

GRAFICKÁ DOKUMENTÁCIA

Zoznam výkresov:

- Výkresy (náčrty, schémy) etáp a rozbor urbanistického a stavebného vývoja pamiatkového územia resp. sídla v jednotlivých význačných obdobiach (schematické znázornenie hlavných komunikačných ťahov, vodných tokov a blokov zástavby) so zaznačením archeologických nálezísk.
- Spracovanie v mape mierky podľa veľkosti sídla a podľa dostupných materiálov.
- Ak sú dostupné historické mapy, doložiť kópie (uviesť pôvod, rok vyhotovenia originálu, prípadne autora, miesto archivovania)
- Každý výkres musí obsahovať rozpisku s uvedením názvu pamiatkového územia, spracovateľa, dátum spracovania, názov výkresu, mierku a jeho číslo. Na každom výkrese musí byť prehľadná a jednoznačná legenda použitých značení.

Výkres širších vzťahov (vyznačenie diaľkových pohľadov z extravilánu na sídlo a aj opačne, hranice Pamiatkové územie, OP,

Výkres rozboru pamiatkových hodnôt objektov a priestorov územia (mierka 1:1000 alebo podľa veľkosti pamiatkového územia). Výkres obsahuje farebné prípadne grafické znázornenie jednotlivých kategórií objektov podľa bodov v kapitole I. - plochy zelene (prípadne aj jednotlivé solitéry), vyhodnotenia priestorov - námestí a ulíc, pohľady z pamiatkového územia na okolitú krajinu, významné pohľady v interiéri sídla, plochy po asanácii objektov – t.j. rezervné plochy, polohu cintorínov (predstavujú dôležitý prvok v štruktúre, prípadne aj zelene), vyznačenú hranicu pamiatkového územia, hranicu ochranného pásma, pokiaľ je vyhlásené a hmotové a výškové dominanty

Výkres slohovej analýzy objektov (mierka 1:1000 alebo podľa veľkosti pamiatkového územia) obsahuje farebné prípadne grafické vyznačenie prevládajúceho slohového zaradenia alebo hodnotného slohového zaradenia, resp. najstaršia slohová fáza jednotlivých objektov, podľa priloženej legendy. Pokiaľ neboli realizované umelecko-historické a architektonické výskumy na jednotlivé objekty v území, je možné, pri spracovaní slohovej analýzy, vychádzať z terénneho obhliadkového výskumu konfrontovaného s historickými mapami, prípadne s dochovanými archívnymi materiálmi a literatúrou. (v prípade území s LA a iných o charakteristické typy)

Výkres stavebno-technického stavu objektov (mierka 1:1000 alebo podľa veľkosti pamiatkového územia) obsahuje farebné, prípadne grafické vyhodnotenie technického stavu objektov podľa legendy, v kategóriách:

- dobrý
- vyhovujúci – potreba bežnej údržby
- narušený – potreba väčších opráv, objekt je bez statických porúch
- dezolátny – staticky narušený objekt, ktorý je možné zachrániť
- v obnove
- objekt, u ktorého je pozastavená obnova
- demolovaný – fyzický zánik objektu (ruina)

FOTOGRAFICKÁ DOKUMENTÁCIA

Zoznam - jednotlivé zábery číslovať, popísať, uviesť rok vyhotovenia, meno autora, resp. uviesť publikáciu, z ktorej bola prevzatá

V texte je žiaduce použiť odvolávky na fotodokumentáciu (čísla záberov)

obsahuje:

- reprodukcie historických vedút a historických fotografií územia, jednotlivých objektov, ulíc, reprodukcie starých pohľadníc,
- fotodokumentáciu súčasného stavu, pri spracovávaní ktorej je potrebné sledovať postup záberov od celku k detailom,
- sídlo dokumentovať panoramatickými fotografiami,
- charakteristickými pohľadmi do priestorov námestí a ulíc,
- zábermi významných objektov,
- pohľadmi na uličné fasády zástavby,
- dvorové a vnútroblokové priestory,
- mestské opevnenie, priekopy,
- pohľadmi na celky zelene a cintoríny,
- charakteristickými detailmi objektov,
- drobnú architektúru,
- výtvorno-umelecké dotvorenie priestorov,
- zábermi na prepojenie pamiatkového územia s novou zástavbou,
- vhodné je doplniť pohľady na územie z výšky (z výškových stavieb, letecké snímky)

PRÍLOHY

K urbanisticko-historickému výskumu

1. fotografická dokumentácia
2. grafická dokumentácia
3. tabuľky - samostatne pre jednotlivé kategórie podľa **Kategorizácie nehnuteľností v pamiatkovom území** v kapitole E. Charakteristika pamiatkových hodnôt

Zoznamy spracovať uvedenou formou:

č. ústredného zoznamu názov objektu adresa parcelné č. súpisné č.

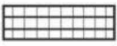

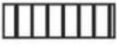

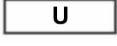

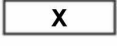

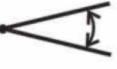
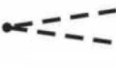
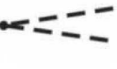

K návrhu zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia

1. fotografická dokumentácia – ak má podporiť obrazom požiadavky uvedené v texte
2. grafická dokumentácia

Pokyny k postupu pre spracovateľa návrhu zásad a KPÚ

- Ako už bolo v úvode uvedené pri spracovávaní návrhu zásad je nevyhnutná spolupráca s príslušným KPÚ, miestnou samosprávou, obstarávateľom a spracovateľom územnoplánovacej dokumentácie.
- Pred predložením na PÚ SR predloží spracovateľ spracovanú dokumentáciu príslušnému KPÚ na pripomienkovanie.
- Spracovanú výskumnú dokumentáciu predloží spracovateľ Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky na posúdenie a prerokovanie v Odborno–metodickej komisii Pamiatkového úradu SR, na základe ktorého vydá Pamiatkový úrad SR stanovisko k výsledkom výskumu.
- **Krajský pamiatkový úrad po schválení predmetnej dokumentácie zašle Pamiatkovému úradu SR OŠIS-u zoznam objektov vytypovaných na zápis do ÚZKP, ako podnet na spracovanie návrhov na vyhlásenie ich pamiatkovej ochrany.**

výkres **ROZBOR PAMIAKOVÝCH HODNÔT OBJEKTOV A PRIESTOROV V PAMIAKOVOM ÚZEMÍ** - legenda (v textovej časti E. Charakteristika pamiatkových hodnôt.)

		NKP
		NEHNUTEĽNOSTI VYTYPOVANÉ NA VYHLÁSENIE ZA NKP
		NEHNUTEĽNOSTI S PAMIAKOVOU HODNOTOU (KONKRETIZOVAŤ PAMIAKOVÚ HODNOTU – HMOTA /H/, FASÁDA /F/, PARTER /P/, STRECHA /S/ A POD.)
		NEHNUTEĽNOSTI REŠPEKTUJÚCE PAMIAKOVÉ HODNOTY ÚZEMIA (NAPR, HISTORICKÁ ULIČNÁ ČIARA A POD.)
		NEHNUTEĽNOSTI NEREŠPEKTUJÚCE PAMIAKOVÉ HODNOTY ÚZEMIA (KONKRETIZOVAŤ – NAPR. ULIČNÁ ČIARA, VÝŠKA, HMOTA OBJEKTU A POD.)
		MIESTNE PAMÄTIHODNOSTI
		HODNOTNÝ HISTORICKÝ URBANISTICKÝ PRIESTOR (NÁMESTIA, ULICE) PAMIAKOVÉHO ÚZEMIA
		NARUŠENÝ URBANISTICKÝ PRIESTOR
		DIAĽKOVÉ POHLADY NA HISTORICKÚ SILUETU PAMIAKOVÉHO ÚZEMIA (JEDNOTLIVÉ POHLADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ A ZOSÚLADIŤ S FOTODOKUMENTÁCIOU)
		POHLADY Z INTERIÉRU PAMIAKOVÉHO ÚZEMIA (JEDNOTLIVÉ POHLADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ A ZOSÚLADIŤ S FOTODOKUMENTÁCIOU)
		VÝZNAMNÉ POHLADY V INTERIÉRI PAMIAKOVÉHO ÚZEMIA (JEDNOTLIVÉ POHLADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ A ZOSÚLADIŤ S FOTODOKUMENTÁCIOU)
		PRELUKY, PLOCHY PO ASANÁCII OBJEKTOV
		PLOCHY HISTORICKEJ ZELENÉ - NKP, NAVRHNUTÉ, VYTYPOVANÉ (V PLOCHE VYZNAČIŤ SKRATKOU – NKP, NÁVRH, VYTYP.)
		PLOCHY ZELENÉ S PAMIAKOVOU HODNOTOU PRÍPADNE INOU KVALITOU
		OSTATNÁ ZELEŇ
		HRANICA PAMIAKOVÉHO ÚZEMIA
		HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMA PÚ
		VÝŠKOVÉ A HMOTOVÉ DOMINANTY
		HISTORICKÁ ULIČNÁ ČIARA
		HISTORICKÉ KOMPOZIČNÉ OSI – DÔLEŽITÉ KOMUNIKAČNÉ ŤAHY, HLAVNÉ ROZVOJOVÉ LÍNIE (ROZLIŠIŤ JEDNOTLIVÉ HISTORICKÉ ETAPY)
		ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ
		VODNÉ PLOCHY A TOKY

Výkres **SLOHOVÁ ANALÝZA OBJEKTŮV** - legenda (v textovej časti D. Historický a urbanisticko-historický vývoj územia)

		<i>ROMÁNSKY SLOH</i>
		<i>GOTIKA</i>
		<i>RENEŠANCA</i>
		<i>BAROK</i>
		<i>KLASICIZMUS</i>
		<i>HISTORIZUJÚCI SLOH</i>
		<i>SECESIA</i>
		<i>1. POLOVICA 20. STOROČIA</i>
		<i>2. POLOVICA 20. STOROČIA (PODĽA POTREBY ODLÍŠIŤ NAPR. ARCHITEKTÚRU 50-60-TYCH ROKOV A POD.)</i>
		<i>NAJSTARŠIA ZISTENÁ STAVEBNÁ FÁZA (V KRÚŽKU PRÍSLUŠNÁ FARBA)</i>

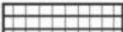
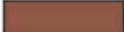

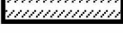

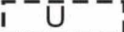

I. Výkres **STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV OBJEKTŮ** - legenda (v textovej časti
E.Charakteristika pamiatkových hodnôt územia)

		<i>DOBRY (PO KOMPLEXNEJ OBNOVE)</i>
		<i>VYHOVUJUCI – POTREBA BEZNEJ ÚDRŽBY</i>
		<i>NARUŠENÝ – POTREBA VÄČŠÍCH OPRÁV, OBJEKT JE BEZ STATICKÝCH PORÚCH</i>
		<i>DEZOLÁTNY – STATICKY NARUŠENÝ OBJEKT</i>
		<i>V OBNOVE</i>
		<i>DEMOLOVANÝ – FYZICKÝ ZÁNIK</i>

Výkres **ŠIRŠIE VZŤAHY** - legenda (v textovej časti E. Charakteristika pamiatkových hodnôt – Obraz krajiny)

		HRANICA PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA
		HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMA PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA
		CHRÁNENÉ POHĽADY Z INTERIÉRU PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA NA KRAJINNÝ OBRAZ (JEDNOTLIVÉ POHĽADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ)
		CHRÁNENÉ DIAĽKOVÉ POHĽADY Z KRAJINY NA PAMIATKOVÉ ÚZEMIE (JEDNOTLIVÉ POHĽADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ)

výkres **ZÁSADY OCHRANY PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA** - legenda (v textovej časti F. Návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia.)

		HRANICA PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA (ČIARU JE POTREBNÉ KRESLIŤ TAK, ABY HRANICA BOLA IDENTICKÁ S JEJ VONKAJŠOU HRANOU)
		HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMA PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA (ČIARU JE POTREBNÉ KRESLIŤ TAK, ABY HRANICA BOLA IDENTICKÁ S JEJ VONKAJŠOU HRANOU)
		HODNOTNÝ URBANISTICKÝ PRIESTOR
		NARUŠENÝ URBANISTICKÝ PRIESTOR, KTORÝ JE POTREBNÉ PREHODNOTIŤ, REVITALIZOVAŤ A POD. (KONKRETIZOVAŤ OPATRENIA)
		NKP
		NEHNUTEĽNOSTI VYTYPOVANÉ NA VYHLÁSENIE ZA NKP
		NEHNUTEĽNOSTI S PAMIATKOVOU HODNOTOU (KONKRETIZOVAŤ PAMIATKOVÚ HODNOTU – HMOTA /H/, FASÁDA /F/, PARTER /P/, STRECHA /S/ A POD.)
		NEHNUTEĽNOSTI REŠPEKTUJÚCE PAMIATKOVÉ HODNOTY ÚZEMIA (NAPR, HISTORICKÁ ULIČNÁ ČIARA A POD.)
		NEHNUTEĽNOSTI NEREŠPEKTUJÚCE PAMIATKOVÉ HODNOTY (KONKRETIZOVAŤ ODPORÚČANÉ OPATRENIA NA ELIMINÁCIU RUŠIVÝCH PRVKOV)
		MIESTNE PAMÄTIHODNOSTI
		PLOCHY HISTORICKEJ ZELENE - NKP, NAVRHNUTÉ, VYTIPOVANÉ (V PLOCHE VYZNAČIŤ SKRATKOU – NKP, NÁVRH, VYTIP.)
		PLOCHY ZELENE S PAMIATKOVOU HODNOTOU PRÍPADNE INOU KVALITOU
		PLOCHY OSTATNEJ ZELENE
		ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ
		REZERVNÉ PLOCHY (DOPLŇUJÚCIM ZNAČENÍM SA ODPORÚČA ČO NAJVIAC KONKRETIZOVAŤ LIMITY ZÁSTAVBY – PODLAŽNOSŤ, TVAR PÓDORYSU, TVAR STRECHY A POD.)
		NEZASTAVATEĽNÁ PLOCHA
		CHRÁNENÉ POHLADY V INTERIÉRI PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA (JEDNOTLIVÉ POHLADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ A ZOSÚLADIŤ S FOTODOKUMENTÁCIOU)
		CHRÁNENÉ POHLADY Z INTERIÉRU PAMIATKOVÉHO ÚZEMIA (JEDNOTLIVÉ POHLADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ A ZOSÚLADIŤ S FOTODOKUMENTÁCIOU)
		CHRÁNENÉ DIALKOVÉ POHLADY NA PAMIATKOVÉ ÚZEMIE (JEDNOTLIVÉ POHLADY JE POTREBNÉ OČÍSLOVAŤ A ZOSÚLADIŤ S FOTODOKUMENTÁCIOU)
		CHRÁNENÉ VÝŠKOVÉ A HMOTOVÉ DOMINANTY
		VODNÉ PLOCHY A TOKY